

Utbildningsinspektion i Vattholma skola och Skyttorps skola, förskoleklass och grundskola årskurs 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av rektorsområdet	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	5
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Vattholma skola den 21 och 23 mars 2006 och Skyttorps skola den 22 mars 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheterna genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheterna uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Vattholma skola och Skyttorps skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Vattholma skola och Skyttorps skola intervjuades rektor, lärare, elevvårdspersonal samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga klasser och förde också informella samtal med elever och personal vid besöken i verksamheterna. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolorna utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av rektorsområdet

Vattholma skola	Antal barn/elever
Förskoleklass	25
Grundskola	181

Skyttorps skola	Antal barn/elever
Förskoleklass	21
Grundskola	110

Vattholma skola tar emot elever från förskoleklass till årskurs 6. Skolan är nyligen tillbyggd. Skyttorps skola omfattar även den förskoleklass och årskurserna 1–6. Det ursprungliga skolhuset är från 1950-talet och skolan består idag av tre olika byggnader. Båda skolorna tillhör det norra skolområdet i Uppsala kommun och har samma rektor. Föreliggande rapport behandlar förskoleklassen och grundskolan. Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen behandlas i kommunrapporten.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Vattholma skola och Skyttorps skola och av hur väl verksamheterna uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Inspektörernas samlade intryck är att skolmiljön överlag är trygg och värdegrundsarbetet är av god kvalitet på båda skolorna. Skolorna har inlett ett bra arbete för att förbättra elevernas kunskap om målen. Däremot är kunskapsresultaten så låga att skolorna snarast måste vidta åtgärder för att förbättra dessa. Även skolans kvalitetsarbete bör förbättras och uppföljningen av vidtagna stödåtgärder analyseras.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på Vattholma skola och Skyttorps skola inom följande områden:

- Resultaten vid de nationella ämnesproven i årskurs 5 är så låga att skolorna snarast måste vidta åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.
- Skolornas kvalitetsarbete bör genomgående utvecklas. Såväl Vattholma skola som Skyttorps skola bör följa upp och utvärdera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen och årskurser. Vidare bör skolorna utarbeta former för uppföljning och utvärdering av elevernas lärande.
- Skolorna bör förbättra arbetet med att tydliggöra och konkretisera de nationella målen för eleverna i alla ämnen och elevernas möjligheter till inflytande över det egna lärandet bör även det förbättras.
- Skolornas värdegrundsbete bör förtydligas för eleverna och de regler som tillämpas på skolorna bör förankras ytterligare hos eleverna.
- Skolornas arbete med åtgärdsprogram bör utvecklas liksom arbetet med uppföljningen av desamma.

- Det pedagogiska ledarskapet bör utvecklas.
- Rutinerna för återrapportering av delegationsbeslut till ansvarig nämnd bör ses över.
- Personalens individuella kompetensutvecklingsbehov bör analyseras utifrån de resultat som finns och skolans behov bör utgå från brister som konstateras i kvalitetsredovisningen.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp saknar överklagandehänvisning (5 kap. 5 § grundskoleförordningen).
- Elevens val är inte utformad i enlighet med grundskoleförordningen (2 kap. 19–20 §§ grundskoleförordningen).
- Undervisningen i hem- och konsumentkunskap ges inte i enlighet med kursplanen i ämnet (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Kunskaper

Enligt läroplanen Lpo 94 skall skolan ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Skolan skall bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära skall utgöra en grund för undervisningen. Lärarna skall sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.

Med utgångspunkt i verksamhetsbesöken och utifrån intervjuer och samtal med föräldrar och personal vid såväl Vattholma skola som Skyttorps skola bedömer inspektörerna att barnen i förskoleklasserna ges goda möjligheter till såväl lek- och rörelse, skapande verksamhet som inslag av grundläggande språkliga och matematiska begrepp. Förskoleklassen i Vattholma skola har nyligen samordnats med grundskolan i ett gemensamt skolhus. Förskoleklassen på Skyttorps skola ligger lokalmässigt en bit från övrig skolverksamhet. Enligt personal är det svårt för olika personalkategorier att komma samman för att planera. Inspektörerna bedömer att samverkan mellan förskoleklass och grundskola på både Skyttorps skola och Vattholma skola bör utvecklas.

Resultaten på de nationella ämnesproven för årskurs 5 år 2005 vid Vattholma skola visar att endast cirka 30 procent av eleverna hade tillräckliga kunskaper i samtliga moment i matematik. Resultaten i matematik har dessutom försämrats kraftigt sedan år 2003 enligt kvalitetsredovisningen. I svenska saknade ungefär en tredjedel av eleverna tillräckliga kunskaper i samtliga delmoment vid de nationella ämnesproven. I engelska däremot har drygt 90 procent av eleverna tillräckliga kunskaper i samtliga delmoment.

Tabell 1, Nationella ämnesprov för år 5 i Vattholma skola. Tabellen anger andel elever som, enligt statistik från skolan, uppnått målen vid samtliga av provens delmoment.

	År 2003	År 2004	År 2005
Svenska	72 %	42 %	66 %
Engelska	83 %	82 %	91 %
Matematik	86 %	61 %	31 %

Resultaten på de nationella ämnesproven, för årskurs 5 år 2005 vid Skyttorps skola visar att nästan 40 procent av eleverna i Skyttorps skola inte hade tillräckliga kunskaper i samtliga moment i engelska. I matematik hade en tredjedel av eleverna inte tillräckliga kunskaper i samtliga moment och i svenska var det endast drygt hälften av eleverna som hade tillräckliga kunskaper i samtliga moment.

Tabell 2, Nationella ämnesprov för år 5 i Skyttorps skola. Tabellen anger andel elever som, enligt statistik från skolan, uppnått målen vid samtliga av provens delmoment.

	År 2003	År 2004	År 2005
Svenska	15 %	22 %	56 %
Engelska	59 %	44 %	61 %
Matematik	68 %	45 %	67 %

Resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 5 vid både Vattholma skola och Skyttorps skola är så låga att inspektörerna bedömer att åtgärder snarast måste vidtas i syfte att förbättra måluppfyllelsen. Av skolornas kvalitetsredovisning och i samtal med personal framgår att resultaten diskuterats men att skolornas kvalitetsarbete har brister. Skolorna har exempelvis inte analyserat resultaten i tillräcklig utsträckning och har därför inte har hittat några gemensamma strategier för att komma tillrätta med de låga resultaten.

Av inspektionen framgår också att en samlad redovisning av elevers kunskapsutveckling i andra ämnen än svenska, engelska och matematik saknas på båda skolorna. Denna kunskap finns hos enskilda lärare och delges elever och föräldrar vid utvecklingssamtalen men ligger inte till grund för analys och förbättring av verksamheten i stort. Som en konsekvens av detta är det enligt inspektörerna svårt att bedöma det totala resultatet.

Båda skolorna har arbetat med att klargöra målen för eleverna och deras föräldrar och i detta arbete bland annat använt sig av material producerade av läromedelsföretag som stöd för detta arbete. Trots detta arbete uppfattar inspektörerna att eleverna inte riktigt har förstått målen. Eleverna vid Skyttorps skola uppger att de nästan bara hör talas om målen i samband med utvecklingssamtalen. Vid Vattholma skola kan eleverna i några fall ge exempel på hur mål för undervisningen formuleras. Samtidigt beskriver eleverna på båda skolorna ofta målen som ett slags beting. Exempelvis uppger eleverna att avsnitt i läroboken utgör mål och att målet i matematik är att klara av ett visst antal uppgifter under skolveckan. Inspektörerna bedömer att skolorna har inlett ett bra arbete för att förbättra elevernas kunskap om målen men att detta arbete bör vidareutvecklas på båda skolorna.

Normer och värden

Genom den så kallade trygghetsenkäten mäter skolorna elevernas trygghet. I kvalitetsredovisning för år 2005 framgår att kvalitetsmedelvärde på trygghetsenkäten var 3,5 för Vattholma skola och 3,3 för Skyttorps skola. Detta på en skala där ett är lägsta värde och fyra är högsta värde.

Inspektörernas samlade intryck är att skolmiljön på båda skolorna överlag är trygg och att arbetsmiljön är lugn och trivsam i klasserna. Detta bekräftas också av såväl elever som föräldrar. Enligt läroplanen skall skolan sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. I detta avseende bedömer inspektörerna att goda resultat uppnås i både Vattholma skola som Skyttorps skola.

Inspektionen visar att eleverna har inflytande och tar ansvar över verksamheten i stort på båda skolorna. Framförallt tycks inflytandet i form av klassråd och elevråd fungera bra. Elevernas inflytande över det egna lärandet är dock begränsat. Överlag anser eleverna på båda skolorna att lärarna bestämmer allt i klassrummen. Detta gäller såväl arbetssätt, arbetsformer som undervisningens innehåll.

Sammanfattning

Resultaten vid Vattholma skola och Skyttorps skola på de nationella ämnesproven i årskurs 5 är så låga att skolorna snarast måste vidta åtgärder i syfte att förbättra måluppfyllelsen.

För att kunna göra en samlad bedömning och analys av resultaten i förhållande till de nationella kursplanerna bör såväl Vattholma skola som Skyttorps skola följa upp och utvärdera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen och årskurser.

Resultaten avseende normer och värden bedöms som goda på Vattholma skola och på Skyttorps skola. Båda skolorna bör emellertid vidareutveckla elevernas kunskap om målen och förbättra deras möjligheter till inflytande över det egna lärandet.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Inspektörernas intryck är att båda skolorna aktivt arbetar med värdegrundsfrågor. Trots detta har elever på båda skolorna svårt att ge konkreta exempel på hur värdegrundsarbetet är utformat och hur frågor kring exempelvis allas lika värde, jämställdhetsarbete samt det förebyggande arbetet mot kränkande behandling behandlas i undervisningen. Alla elever som inspektörerna möter i inspektionen anser dock att lärarna vidtar åtgärder och tar upp konflikter elever emellan men att detta främst sker när något har inträffat.

Det finns trivselregler för arbetet och samvaron på skolorna som enligt eleverna delvis tagits fram gemensamt av vuxna och elever. De elever som inspektörerna talat med är till dels införstådda med trivselreglerna men flera elever påtalar att reglerna inte alltid efterlevs.

Inspektörerna bedömer att värdegrundsarbetet på både Vattholma skola och Skyttorps skola är av god kvalitet. Skolornas värdegrundsarbete bör dock förtydligas för eleverna och de regler som tillämpas på skolorna förankras ytterligare hos eleverna. Skolornas handlingsprogram för arbetet mot kränkande behandling bör på båda skolornas ses över. I detta sammanhang vill inspektörerna också påminna om lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, som träder i kraft den 1 april 2006.

Enligt läroplanen har rektorn ansvar för att formerna för samarbete mellan skolan och hemmen utvecklas och att föräldrarna får information om skolans mål och sätt att arbeta och om olika valalternativ.

Båda skolorna genomför informationsmöten i början av varje läsår. Dessa informationstillfällen upplevs av de flesta föräldrar som informativa. På Vattholma skola framhåller emellertid flera föräldrar att informationen om skolans mål och sätt att arbeta kan utvecklas. Föräldrarna får också information om skolornas verksamhet via veckobrev och månadsbrev. På båda skolorna förekommer kontaktböcker där lärarna kan kommunicera med föräldrarna. Detta till trots framkommer önskemål från föräldrahåll om att skolorna bör använda informationsteknik som ett hjälpmedel för att sprida information om skolans verksamhet.

Enligt inspektörernas bedömning kan det finnas anledning för skolorna att se över informationshanteringen. Skolorna har dock påbörjat ett arbete med egna hemsidor på Internet.

På båda skolorna finns skolråd där föräldrarna ges möjlighet till delaktighet. Inspektörerna bedömer att föräldrarnas möjlighet till delaktighet är god på båda skolorna. Samtidigt framgår det av intervjuer och samtal med såväl lärare som föräldrar att det kan finnas behov av att ytterligare utveckla samarbetet med elevernas föräldrar så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

I båda skolorna förekommer såväl åldersblandade som åldershomogena klasser. I Skyttorps skola finns åldershomogena klasser från förskoleklassen till årskurs 3. Skolan har även två 4–6 klasser. På Vattholma skola är merparten av klasserna åldersblandade men det finns också åldershomogena klasser. På grund av vikande elevunderlag, ekonomiska besparingar och lärarbyten har klasserna omorganiserats vid ett flertal tillfällen de senaste åren. Såväl personal som föräldrar anser att detta skapat en oro och försämrat kontinuiteten i lärandet.

Inspektörerna ser under inspektionen prov på såväl individuellt arbete som arbete där eleverna får arbeta tillsammans med andra. I stort sett genomgående förekommer arbetssätt och arbetsformer som enligt inspektörerna väl överensstämmer med de kvalitetskrav som läroplanen anger. Temaarbeten förekommer på båda skolorna. På båda skolorna anser dock eleverna i stort sett genomgående att lärarna styr innehåll, val av arbetssätt och arbetsformer.

Enligt inspektörerna kan eleverna genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar. Med tanke på de låga resultaten vid de nationella ämnesproven i årskurs 5 kan det även finnas anledning för skolorna att reflektera över om förändringar av innehåll i undervisningen, arbetssätt och arbetsformer kan påverka elevernas resultat.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

I samtal med lärare och elevvårdande personal framkommer att skolorna har goda rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Inspektörerna noterar även att båda skolorna arbetar med kompensatoriska hjälpmedel som dator och elektroniskt skrivstöd för elever som behöver stöd i läsning och framförallt skrivning.

Av intervjuer och samtal med personal framgår att stödbehoven på båda skolorna är stora och att skolornas stödinsatser är otillräckliga. Detta framhålls särskilt av personal på Skyttorps skola. Enligt inspektörerna finns det en god kompetens hos de lärare som arbetar med att ge eleverna särskilt stöd men enligt vad som framkommit i inspektionen finns behov av ytterligare resurser för det specialpedagogiska arbetet på Skyttorps skola.

Det stöd som ges i Vattholma och Skyttorps skola koncentreras till ämnena svenska, engelska och matematik. Mot bakgrund av att en så stor andel av eleverna vid båda skolorna inte har tillräckliga kunskaper i samtliga moment på nationella ämnesproven, framför allt i svenska och matematik, bedömer inspektörerna att skolorna bör analysera huruvida de stödåtgärder skolorna har vidtagit är relevanta och leder till en ökad måluppfyllelse. Inspektörerna vill i sammanhanget även peka på vikten av att ge eleverna möjligheter att nå målen i samtliga ämnen och ser risker med en alltför stark betoning på ämnena svenska, engelska och matematik. Andelen elever med åtgärdsprogram är ungefär 17 procent på båda skolorna. Kvaliteten på innehållet i skolornas åtgärdsprogram varierar och enligt inspektörerna finns även behov av att se över uppföljningen av åtgärdsprogram då dessa i flera fall endast följs upp vid utvecklingssamtalen.

Enligt författningarna skall en elev ges stödundervisning om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de mål som minst skall ha uppnåtts vid slutet av det femte och det nionde skolåret eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd.

Sammantaget, utifrån såväl skolornas låga resultat vid de nationella ämnesproven som det faktum att stödet inte anses räcka till, bedömer inspektörerna att skolornas arbete med stöd bör förbättras. Skolornas arbete med åtgärdsprogram bör även det utvecklas.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Båda skolorna arbetar aktivt med att tydliggöra kunskapsmålen för eleverna. I samtal med elever framgår dock att de inte är helt säkra vad som ligger till grund för lärarnas bedömning av elevernas lärande och kunskapsutveckling. Som tidigare framgått behöver även elevernas kunskap om målen utvecklas och i större utbredning omfatta samtliga ämnen.

Med anledning av detta gör inspektörerna bedömningen att det finns behov av att ytterligare konkretisera de nationella målen för eleverna.

Det förekommer arbetslagsdiskussioner och diskussioner lärare emellan om bland annat kursplaner och kunskapsbedömningar. Däremot saknas samarbete med andra skolor vilket efterfrågas i samtal med personal.

I flertalet klasser används skoldagböcker eller kontaktböcker där eleverna kan sätta upp mål och tillsammans med lärare kan utvärdera veckans arbete. Någon större systematik i skolornas arbete med utvärdering av elevernas lärande finns emellertid inte.

Utvecklingssamtal där elever och föräldrar får information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling genomförs en gång per termin på båda skolorna. Överlag är både elever och föräldrar nöjda med den information som ges vid utvecklingssamtalen. Flera föräldrar vid Vattholma skola menar dock att kontinuiteten i dessa samtal varit sämre i vissa klasser på grund av flera lärarbyten. Enligt föräldrar på Skyttorps skola finns det även skillnader i kvaliteten på utvecklingssamtalen beroende på lärare.

Sammantaget gör inspektörerna bedömningen att skolornas arbete med uppföljning och bedömning av elevernas kunskaper bör utvecklas. Skolorna har påbörjat ett bra arbete för att konkretisera de nationella målen. Samtidigt bör båda skolorna förbättra arbetet med att tydliggöra och konkretisera de nationella målen för eleverna i alla ämnen. Det är även angeläget att lärarna kan samverka om grunderna för en likvärdig bedömning framförallt inom men även mellan skolor. Vidare bör skolorna utarbeta former för uppföljning och utvärdering av elevernas lärande. Detta både för utvärdering av undervisningen, men också för att utvärdera och följa upp skolans resultat i förhållande till de nationella målen.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Personal har i arbetslagen utvärderat läsåret 2005 samt skrivit ner sammanfattningar till kvalitetsredovisningen. Eleverna har gjort de enkäter som redovisas i kvalitetsredovisningen. Under året har personalen även varit delaktig i framtagandet av skolans åtagande som också ligger till grund för kvalitetsarbetet. Personal på båda skolorna anser att formerna för arbetet med kvalitetsredovisning är intensivt några dagar per år. I samtal och intervjuer med personal får inspektörerna intrycket att kvalitetsredovisningen inte fullt ut fungerar som ett redskap för skolornas arbete med verksamhetsutveckling.

Kvalitetsredovisningarna ger endast en begränsad bild av hur väl skolorna lyckas inom området kunskaper eftersom skolorna valt att fokusera på måluppfyllelsen i ämnena svenska, engelska och matematik. Inspektörerna bedömer därför att skolorna bör utveckla arbetet med systematiskt uppföljning och utvärdering av verksamheten och vidta åtgärder som är tydligt kopplade till dessa utvärderingar. Exempelvis saknar inspektörerna en regelbunden analys kring resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 5. Delaktigheten hos elever och föräldrar bör även ökas med tanke på de antagna förändringarna i förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet.

Ledning och intern kommunikation

Den som är rektor skall ha pedagogisk insikt, förvärvat genom utbildning och erfarenhet. Särskilt skall rektor verka för att utbildningen utvecklas, och han eller hon har en särställning när det gäller att garantera elevernas rättssäkerhet.

För att utöva sitt ledarskap skall rektor enligt skollagen hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan.

Skolledningen vid Skyttorps skola och Vattholma skola består av en rektor. Rektorn har regelbundet möten med lärarna och förutom ren information behandlas även frågor av mer operativ karaktär. Rektorn arbetar två dagar i veckan på Skyttorps skola men har sitt kontor på Vattholma skola. Inspektörerna bedömer utifrån det som framkommit under inspektionen att rektorn håller sig förtrogen med den dagliga verksamheten. Rektorn har en förskollärarutbildning och har också genomgått den statliga rektorsutbildningen.

Under inspektionen framkommer behov att utveckla det pedagogiska utvecklingsarbetet och ledningen av detta på båda skolorna. Ansvaret för den pedagogiska utvecklingen upplevs av flera lärare på båda skolorna ligga på dem själva. Även rektorn menar att det pedagogiska ledningsarbetet varit eftersatt då arbetet med nya ekonomiska och administrativa system tagit stort utrymme. Rektorn anser dock att det kommande år bör finnas större utrymme för övergripande ledningsarbete och pedagogisk utveckling.

Av läroplanen framgår att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn ansvarar även för att skolans resultat följs upp och utvärderas. Enligt inspektörernas bedömning visar inspektionen att det pedagogiska ledarskapet i skolorna behöver stärkas.

Rättssäkerhet

För elever i behov av särskilt stöd fattas i vissa fall beslut om undervisning i särskild undervisningsgrupp. Dessa beslut fattas i huvudsak på elevvårdskonferenser och alltid av rektorn. Inspektörerna har tagit del av några sådana beslut och noterat att dessa inte åtföljs av överklagandehänvisning. Inte heller återrapporterar rektorn samtliga beslut om anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp som fattas på delegation.

Enligt författningarna måste skolan, vid beslut om elevs placering i särskild undervisningsgrupp, bifoga överklagandehänvisning så att vårdnadshavarna får kännedom om att detta beslut kan överklagas till skolväsendets överklagandenämnd. Även beslut om anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp som rektor fattar med stöd av delegation måste återrapporteras till ansvarig nämnd.

Sammanfattning

Värdegrundsarbetet på både Vattholma skola och Skyttorps skola håller en god kvalitet. Skolornas värdegrundsarbete bör dock förtydligas för eleverna och de regler som tillämpas på skolorna bör förankras ytterligare hos eleverna.

Skolornas arbete med stöd måste förbättras så att fler elever kan nå målen i de nationella kursplanerna. Även skolornas arbete med åtgärdsprogrammen bör utvecklas.

Skolornas arbete med uppföljning och bedömning av elevernas kunskapsutveckling bör utvecklas. Vidare bör skolorna förbättra arbetet med att tydliggöra och konkretisera de nationella målen för eleverna i alla ämnen. Det är i det sammanhanget angeläget att lärarna kan samverka om grunderna för en likvärdig bedömning framförallt inom men även mellan skolor.

Skolornas kvalitetsarbete och tillhörande kvalitetsredovisning bör genomgående förbättras så att skolorna på ett systematiskt sätt kan utveckla verksamheten och öka måluppfyllelsen hos eleverna. Även det pedagogiska ledarskapet bör förbättras så att skolorna som helhet kan nå de riksgiltiga målen och så att resultaten bättre följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.

Besluten som fattas om placering i särskild undervisningsgrupp uppfyller inte kraven i författningarna och måste därmed åtgärdas. Rutinerna för återrapportering av delegationsbeslut till ansvarig nämnd bör ses över.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till utbildning

I den nationella timplanen för grundskolan anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Vidare anges i grundskoleförordningen att eleverna skall erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Intervjuade elever på båda skolorna anser inte att elevens val är något val då de endast får önska arbetsområden som ligger inom ramen för lärarnas planering. I vissa fall får de inte heller de val de önskat sig. Skolorna har inte heller redovisat några uttalade mål för det lärande som elevens val skall bidra till. Inspektörerna bedömer därför att elevens val inte erbjuds eller är utformat i enlighet med grundskoleförordningen varför detta snarast måste åtgärdas.

Lokaler för ämnet hem- och konsumentkunskap saknas på båda skolorna. För att ge möjlighet till den praktiska delen av ämnet har eleverna på Vattholma skola, på någon förälders initiativ, rest till en annan skola. På båda skolorna får eleverna även genomföra praktiska uppgifter i hemmet.

Av skolförfattningarna framgår att undervisningen skall ske av lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva, dock inte i hemmet under föräldrars ledning. Skolförfattningarna anger även att undervisningstid är arbete som eleverna genomför under lärares ledning, att undervisningen skall bedrivas i ändamålsenliga lokaler samt att det skall finnas utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Inspektörerna bedömer att skolorna på ett mer systematiskt sätt måste vinnlägga sig om att eleverna dels får möjligheter att nå de nationella kursplanemålen för skolår fem, dels får den garanterade undervisningstid de har rätt till i hem- och konsumentkunskap. Det är skolans ansvar att undervisa eleverna i ämnet och detta kan således inte överlåtas till hemmen. Inspektörerna bedömer att undervisningen i hem- och konsumentkunskap skall utformas på det sätt som anges i kursplanen för ämnet.

Personalresurserna

Vattholma skola har personal motsvarande närmare 24 heltidstjänster, varav knappt 14 heltidstjänster är lärare med ansvar för undervisning. Av dessa har samtliga pedagogisk högskoleutbildning.

Skyttorps skola har personal motsvarande drygt 15 heltidstjänster, varav närmare 9 heltidstjänster är lärare med ansvar för undervisning. Av dessa har samtliga pedagogisk högskoleutbildning.

I samtal med personal framkommer dock att flera lärare, framförallt de med en grundskollärarutbildning med inriktning årskurs 1–7 och 4–9, undervisar i ämnen där de saknar fördjupad ämnesutbildning. Behovet tycks vara störst när det gäller matematik. Med tanke på de låga resultaten vid de nationella ämnesproven i årskurs 5, framförallt i matematik men även i svenska, bedömer inspektörerna att behov finns av individuell kompetensutveckling. Värt att notera i sammanhanget är att skolan har genomfört flera fortbildningstillfällen i matematik under de senaste läsåren.

Enligt inspektörerna bör även här skolans kvalitetsredovisning i större utsträckning kunna utgöra ett underlag för att identifiera kompetensutvecklingsbehov för såväl skolan i stort som för enskilda individer. Skolan har dock påbörjat ett arbete med individuella kompetensutvecklingsplaner.

Materiella resurser

De materiella resurserna är i de flesta avseenden goda på båda skolorna. Läromedel och annat pedagogiskt material är anpassade till de krav en tidsenlig utbildning kräver.

Tillgängligheten till datorer för eleverna är god på båda skolorna, framförallt för de äldre eleverna. Positivt är också enligt inspektörerna att skolorna erbjuder elever med funktionshinder tillgång till kompensatoriska hjälpmedel. Inspektörerna bedömer att skolornas stöd till elever med funktionshinder är bra.

Sammanfattning

De personella resurserna bedöms som goda, men personalens individuella kompetensutvecklingsbehov bör analyseras och skolans behov bör utgå från brister som konstateras i kvalitetsredovisningen. De materiella resurserna är i de flesta avseenden goda på båda skolorna.

Elevers val och ämnet hem- och konsumentkunskap anordnas inte i enlighet med författningarnas krav och det måste därmed snarast åtgärdas.

Datum	Ort
2006-11-01	Stockholm

Tor Andersson
Jan Heimer